

SORTIRA A LLUM CADA D'ISAPTE

XERRIM

SETMANARI BILINGÜE, SATIRIC Y DE BON HUMOR

Provincias: Un trimestre. . . 0'75 ptas.
Extranjero: Un año. 6'00 »
Número atrasado: 0'10 »

AÑO I N.º 17
Sóller 28 de Abril de 1917

Correspondencia y Administración,
Luna 27.—SÓLLER
No se devuelven los originales

Cuento que no pareix cuento

Avorrit de tot estava Sant Pere a sa porteria del cel, quant li vengueran idees de devallá a la Terra per sebre si eran sertas ses noticis qu'allá dalt pujavan de que per tot hey havia guerra y fam. Se posá sas ales d'un angelet y volant volant arribá a caura demunt sa terrada de sas Casas de la Vila de Sólle, y atrevit devellá per avall fins a nes primé pis, qu' el trobá plé de gent qu'estava dreta escoltant sa discussió que sostenian vuit o nou homos asseguts y seperats d'ets altres per una barandilla de ferro.

Se ficá entre sa gent dreta, y amb gran sorpresa se trobá en sant Pau qu'estava bedocant com ets altres sense di paraula.

—Recamissa Pau, digué sant Pere, y ¿que fas per aquí?

—¡Calla renoue! Li respongué sant Pau. Sant Pere calla y mirá fins es cap d' una estona que va veure que tothóm partia; después preguntá:

—Bono Pau, ¿aixó que significá?

—Sempre serás ase. Pere, ¿Y ara no comprens qu'aixó es s'Ajuntament d'aquest poble qu'estava en Junta.

—¡Ah! ¿Y de que han tractat?

—De res fiet, tot lo qu'han dit son beneituras.

—Digués Pau, ¿y a n'aquest poble que passen miseri?

—No. ¿Perqu'heu demanes?

—Foy, perque veitx qu'es batle está molt magra.

—No és vé no, Pere; es batle és es més gros de tots es retjidós.

—Idó com es qu'es qui mandava, y es qué ha dit: *Se levanta la sesión*, era q uell altre tant magre?..

UN PIROPO

—Ets capás sols de mirada d'aquesta qu'es teus uys fán de derrotá, tu veinada, hasta el Kaiser Alemán,

—Ah Pere, es que es batle y aquest magre, que té es xerra d'infant, tot dos van a sas meteixas idees y se van a aconsejá a una meteixa *padrina*, pero es batle es molt cap buit y devegades no se recorda de sas vordes qu'ha rebudas, y per aixó es que devegades es magre xerra per ell.

—Ara heu comprend.

—No, no heu comprend perqu'aixó es una cosa qu'ells meteixos no le comprenen. Bono sobre una vara que regalaren a nes batle, hey ha un lio que jo no le aribat a entendre may.

—¿Que me dius?

—Si Pere. Y ara aquell altre magre fa bó an sas pescadoras perque li regalín una vara per quant ell sera batle, a còsta des poble; perque ell ha promés a sas peixeteras fé ets tuis grossos a nes preu des peix, contal que procurín fé votá es seu homo per ell.

—¡Que me dius Pau! ¿Y sa policia que fá?

—De beneit; aquí domés hey ha un municipal y crec que fa a mitjas amb so batle y tots es seus. Te dic, que s'Ajuntament de Sólle no te donará feina a fé.

—¿Perque?

—Perque no heurás de obrí sa porta del cel per cap d'ells. Tots anirán a l'infern perque domés fan injusticis.

—Bono Pau, me'n vaitx per amunt perque Deu m'ha encarregat que vetli bé sas portas, perque un dia d'aquets ha de mori una persona que no t'entrada a n'el cel.

—¿Qui es aixó?

—El Kaiser de Alemanja.

—Tens rahó Pere, ves y guarda bé, que si aquest entrava seria capás de declarar sa guerra a Deu y tot.

UN FRESCO

L' INFERN

Era en Gujemet un atlot, desxondit, pulissó y tant duenyo de si mateix que quant contava una mentida o negava una falta qu'en veritat havia comesa, heu sabia di tant finjit, sense returá y amb tó de tal certesa qu'es qui el sentían el creyen vertaderament un innoentet, incapás de faltá a sa veritat.

Feya cinc anys qu'estava llogat per porqueret a una possessió de devora Biniali, coneguda per «L'infern», y encara que l'amo algunas vegades s'havia temut que li faltavan objectes com: eynas, grá, ous y ademés, de tant en quant, algún anyell, sempre sospitava des misatjes, y si alguna vegade havia dubtat des porqueret, aquest s'havia defensat tant bé que l'amo llevava sas sospitas de demunt

ell y seguia creguent qu'es lladre era algun des mols misatjes que tenia.

L'amo Andreu, qu'així nomia l'amo, era una bona persona, incapàs de marcás sas sospitas demunt cap d'aquells homs que tenia llogats, per pó de que no fossen injustas; y per aixó se posa a vigilá a fi de sorprende es lladre, per tení sa seguridat qui era ell, y llevó darli es castic merescut.

Sa seva vigilansi doná per resultat agafá es porqueret, *infraganti* robant un endiot.

Aquesta vegade no hey valgué sa seva astuta defensa, pero l'amo considerantló un innoent, pues sols tenia 14 anys, l'enjegá a caseva, donant conta a sa mare de lo sotsehít y requerint que li dassen un bon avis.

Aquella pobre dona, totduna que va rebre es recado de l'amo, partí a cas Rectó per contarli la feta y per suplicarli fés un bon sermó a nes seu fíy, que l'esperava a defora, y en sortí ella el faria entrá.

Així heu feren, sortí sa mare y entrá en Guiemet, gorra en má y ets uys clavats a sas retjoles.

—Alsa, es cap, tunante, li diguè es Rectó, estic enterat que tu ets s'autó de varios robos y aixó es una vergonya, una deshonra per sa teva famíli, y es necesari que tu meteix consideris que fent aquestas cosas faltas a se Lley de Deu y per lo tant te poses a sa disposició del dímoni que te durá a l'infern, ¿heu sents, pecadó? te durá a l'infern.

En Guiemet que no havia contestat paraula amb tot es temps qu'es Rectó havia predicat, alsá es cap y arrufant sas espatlas diguè:

Si domés son aquets danys que me poren pertocá, no me ferán tremolá; á l'infern estat cinc anys y molt bé hey puc torná está.

SOR LLEO.

IQUIN ROLLET

—¡Hola! ¿Com te vá Esperansa?

—¡Hem pensava qu'eras mort!

—No. He tenguda sa gráa sort de vení ben bó de Fransa.

—Sa partida qu'in temps fá?

—Si no vaitx equivocat es dilluns de sant Bernat cinc anys y mitx ja ferá.

—Molt aviat passa es temps!

—¡Ay si aquell temps tornava que jo a tu te festetjava!

—Llevó erem uns innocens.

—Per noltros era la glori

y en que fossem innocens

creume que sempre aquell temps

el tendré dins sa memori.

—Un poc menoz será Blay

—O un poquet més. Esperansa.

Es tems que vaitx essé France

no't vaitx poré olvidá may.

Tu vares se sa primera

qu'a n'el mon vaitx estimá

y si no mut de pensá

te jur'serás sa derrera.

—Tu a jo me vares deixá.

—Y n'estic arrepentit

tant qu'estic ben decidit

a tornarhó ja arreglá

—No pot se aquesta vegade.

—Me desprecias Esperansa

y aposta he vengut de Fransa!..

—Es qu'ara ja som casada.

—¿Que me dius?

—Lo que sens Blay

—¡Quin desangan Esperansa!

—No haguesses partit a Fransa,

—No m'haguera pensat may

es'trobarte ja casada.

—Naves molt equivocat

pues s'allota ets trobat

ja per segona vegade

casada.

—¡Vas de cansóns!...

—No. Es cap de s'any d'acasa

es meu homo me deixá

viuda y llevó dos bessóns.

—¡Tu de mí te vols burlá!..

—Blay te dic sa veritat

y un any no havia passat

cuant me vaitx torná casá.

—Me farás fé mols d'espants?

—Ara amb altre som casada

y per fé pitxó porcada

amb un viudo amb cinc infans.

N'URBANO

De Manacó

—Escolta Pep. ¿Qué no has sentit a di aixó?

—¿A qué?

—Un escandol qu'hey hagué dins es «Centro Variedats».

—Sobre?

—Sobre dos enamoradets qu'anaren a nes cine, y cuant pagaren es llums, ells dos representaren un'altre película al natural sense considerá es gros número d' espectadós que los miravan.

—¿Que vol dí?

—Si Pep; representaren tot dos una película amb dues parts: sa primera casi tot resultaren besades y sa segona part, ella sortí tocant una... ximbomba. Te dic qu'es public se va tema de lo natural de sa película y...

—Y jo encara sé un fet millo; també sobre dos enamoradets.

—Contamho.

—Es dilluns de Pasco, jo vaitx aná a s'Ermita a manjarme sa panade, com es costum a n'aquest poble, y allá vaitx veure dos anemoradets gordats per sa mare d'ell, y te dic qu'entre grapadas y...

tres cosas també se mogué un escándol perque varen essé mols es que se'entemerén.

—Tal vegade son es meteixos dos de dins es teatro.

—No'hu sé, lo que sé que dins s'ermita vaitx veure una cansó escrita que deya:

Na Catalina fornera
y en Paco s'anemorat
a dins s'Ermita han obrat
d'escandalosa manera.

Idó si tornas a s'Ermita escriu aquest' altre cansó a conta meu:

En Paco y na Catalina
que son dos anemorats
dins es Centro Variedats
feren cosa molt.... cochina.

M. N.

DE SANTAÑY

Sort esguerrada

L'amo'n Miquel muliné, homo de molt de talent, engrexava porc, content, junt en so seu amitié. Com tots son de Santañy amiatat grossa prengueren hasta qu' un día se tregueren draps bruts devant es muli y s'amitié contestá:

—L'amo sabeu qu'he pensat de rompre amb vos s'amiatat perque per altre costat sa vida me vuy gonyá. Estic cansat de trebayá y de gonyá poc *calé* vuy veure si afinaré un altre medi de vida jugant a sa loteria alguns reals cada més si sa sort m'acompanyés un altre cosa sería.

—Si es qu'estigas decidit, l'amo'n Miquel contesta, Juan jo te vuy convidá a sopá aquesta nit y a més te donaré lilit perque pugas descansá.

—No la vos vuy desprecia sa graci qu' en voleu fé; a cavostra dormiré y demá men aniré cuant siga de día clá.

... ..

—Bon día tengues, Juan, ¿que tal has pessada aquesta nit?

—Hay l'amo, estic avorrit, des meu cap no fas cabal. Tota sa nit somiant amb bruxotas y dimonis y amb'altres mil cerimonis que me venian per devant: he vistas grans reunions, fent balls, festas y alegría y molta de gent omplía aquells ermosos salóns. Cuant tot alló ha estat plé, de joves ben remiradas, guapas y ben adornadas...

—Santañineras es vé?

—Si. Cuant foren aquells salóns plens, que mes gent no cabia, un homo sense camia vengué allá sense calóns. L'amo qu'estic d'asustat, casi no puc torná alé.

—Digués qu'estic mal aplé desde qu' aixó has comensat.

—A n'aquell homo el tenian format

de mans y de peus y uns li feyan jueus y altres per tot el poñian. Un gran ferré va sorti amb'uns ferros ben vermeis... ¡L'amo tots de punta es cabeis se posen de pensarhi!.. Li feren acalá es cap y a n'aquella carn tant blanca un dos a cad' anca li varen havé marcat.

—Ja basta lo qu'has contat, es cap me bull d'alegría, hem treta sa loteria. Jas dobbés ves a Ciutat. Puc está ben convensut qu'aquesta nit qu'ha passada, es sa sort que m'ha tocada.

—L'amo y qu'heu conegut?

—Res, t'en vas cap a Ciutat y compres es vintidos qu'es es número marcat.

—L'amo, y tot el voleu vos?...

— Si vols qu'el mos partiguem no digas res a ningú; sa grossa creo que treurem y la mos partirem jo y tú.

II

Arribá es día ditzós de treura sa loteria y premiat hey havia es número docens dos, y l'amo sense repós digué: Juan l'hem errada no será aquesta vegade que treguem es premi gros.

Y en Juan cridant molt fiero tot seguit li contestá:

—L'amo vos m'heu fet quebrá no reperant aquell cero que marcat fa tems está.

UN NIN BÓ

Es jove no't desconsolis si te veus sa vista lluenta, tenguent sa gana dolenta ten entraré de valenta beguent es **PALOS RESOLIS** qu'en P. Estrany aqui regenta.

De venta a tots es cafés y casas de beguda.

De Pollensa

Un qu'heu sap lot torná pica a nes meteix munt que picaren s'altre setmana, pues encare qu'es manec des martell si ga débil aixi meteix resisteix es poré rompre sas pedras petitas y grossas aixi com venguen.

Es el cas qu'ara meteix n'ha passada una de grossa y creim que le picarem, encara qu'es polvos sols servesquen per fé sabonera, tota vegade que s'asunto aquest passá a un humil y modest bar..., bare.

Diemenge passat aquest barbé y president, no tengue casi gens de venta de betúm a causa que casi tot lo dia ya ploure y tant se va enrabiá que fet un toro se presentá a sa Societat, pero tant rápida y ferosa fou sa seua entrada que tots es socios presents se posaren a tremolá, y hasta un, es mes covart, perde s'equilibri y pegá a una vidriera rompent un perey de vidres.

Aquell pobre jove pagá sa rabi des President qu'agafantlo per un bras li digué:

—Jo som el Kaiser y vuy fé *kaiserias*; surt defora y cuant vendras a comprarme betúm a mi podrás torná reimgresá com a socio. Y sense di res més el tragué defora.

¿Qué troba senyó Directó, mereix perdo si o nó?...

Jo trop que no y voste?..

Si es ve tot lo que conta tots es socios feis juntada y dauli una tal.... ruxada fins deixarlo per tot blau.

LO QUE VOREM

—Mal siga sempre sa guerra qu'a mi m'ha inutilisat, y es camí m'ha senyalat per vegá sobre la terra fet un pobre desgraciát.

SABIS DEL DÍA

—Idó sebrás Bernadet que totduna qu'un es mort s'ánima mirant es nort sen puja poc a poquet cap a nes gran firmament, y un poc antes d'arribá s'atura y per allá molts d'anys se queda pendent, fins qu'un día Deu li mana, en cuant que neix un infant, que devallí amb'un instant a cumplí Lley Soberana; y cuant arriba a nes lloc que Deu li té destinat se posa a nes dret costat de s'infant nascut a poc. Y cual gran continuació sas personas van nasquent y sas ánimas venguent per prende d'ells possessió; Per aixó pes firmament o que puján o devallan pots veura sempre que ballan ánimas continuament.

—Aixó es ve?

—Aixó hem pareix.

Y jo sempre estic pensant

o milló dit cavilant, per sebré a qui perteneix s'ánima que tenc.

—Dins vase

sa resposta deu está pero jo me pereix clá: que descendeix de qualqu'ase.

PER NOY

De sa Pobla

Noltros poblés devem s'enhonorabona a nes President de sa societat «La Poblense» per sa seva iniciativa e interés que va prende en bé des poble, contra des mal servici de s'alumbrat electric d'aquesta vila, pues no hey havia cap casa que per prevensió no tenguessen un kilo d'espelmas o quinqués perque s'havia fet populá qu'un día per altre o dos seguits no teniam influy electric, apesá que pagavan es kilovats molt crescuts; pero ara, gracias a s'actitut d'una porsió de socios de sa mencionada Societat, poguerem conseguí des digne Directó de sa Compañia *Energia eléctrica Balear* que mos llevás es 12 per ¢ qu'havian aumentat des día primé de Jané, y sa promesa de rebaixá un 6 per ¢ mes, tant pronte millorin sas malas circunstancies que corren.

Varios xerredós xerrán amb'aquesta forma y hasta escamparen unas fuyetas impresas donant sa cupa a n'es nostro batle, pero aquest, com es natural, n'escampá unes altres per llevársé sas busques de devant; y també xerrán que varios *simbergues* trabayavan devall devall perque sa cosa no anás bé, pero *finis finis* es tir los ha sortit per sa culata.

Ara parlarem, o comensarem un'histori amb publicacions setmenals de sa societat «La Constancia» y dirém es *bruts* o *simbergues* que volen figurá dins sa Societat tenguent un *carrec* que no volen o no saben cumplí.

Contarem es grá y delixerem se paya y sa pols será pes qui no'n voldrá.

Vataquí s'orde que mos proposam segui amb sa seria d'articles qu'avuy comensam:

- 1 «La Constancia» Societat de socorros mútuos.
- 2 Es President.
- 3 Junta Directiva.
- 4 Secretari
- 5 Tesoré
- 6 Contadó
- 7 Junta Consultativa.
- 8 Cobradó
- 9 Conserje
- 10 Llogué de casa
- 11 Com fan política
- 12 Una sollicitut a n'el senyó Governadó.

Continuarem esplicant cada un des temas mencionats,

ES CORRESPONSAL.

(Continuará)

De Sant Llorens

Fa una temporada qu'un setmanari de Palma s'ocupava des fets que passavan a San Llorens, diguent qu'a n'aquest poble heu havia guerra de guerrillas, pero ara ja no's així a causa qu'es que la movian eraudos concejals que pretenen de camas pri nas, y ara han entrat a corral y ja tenen altre modo de pensá; ara tot es pá y mel amb el senyó Batle, es meteix qu'antes li daren tanta guerra que l'obligaren a presenta sa dimissió. Después d'aquest n'entrá un altre d'*incompatible* pero que durá poc temps y torná entrá es mateix qu'antes no volian, o a lo menos heu demostravan, y ara li lli-san tant es pel que li torna lluent y ell está tot satisfet.

Ara sas guerrillas s'han convertidas en guerra de combats, tant que la setmana passada casi tot es poble s'alsá per injusticis que feren en so reparto de consums, siguent es pricipal causant d'aquest moviment es Secretari de s'Ajuntament, homo que segons es seu modo de di es molt justicié, pero per devés Campanet vos darán mes bona explicació de qui es ell.

Es el cas qu'es secretari, juntament amb so batle, sa negá a admetre des depositari uns recibos qu'es mateix secretari havia estesos per algunas personas qu'havian de cobrá des Municipi, y tot aixó vé per venjansa y per sa contraris de politica.

Y ara digau, voltros concejals, qu'antes voliau se tant justiciés: ¿Ahont son aquellas 500 y tantas pessetas que teniu de Alicante per dá feina a nes pobres, arreglant es cami? ¿Perque d'aquestas sen daren mes de la mitat a sa Diputació? Digau senyó secretari, vosté qu'es tant llest: ¿Per quin motiu s'ha empenyat en sa Junta repartidora, que sa riquesa des senyós forestés havia d'aná unida a sa des seus pajesos y sa des pajesos junt a sas d'es senyós? Digau, voltros concejals que pre-teniu llestesa: ¿Perque voleu aquest desberat? Será que teniu una má oculta, y voleu ja entenent una cosa per s'altre? Vamos, donau una mirada a nes poble y el voreu desenguenat des bons administradós y dispost a demostrá qu'está dispost a no aguantá mes injusticis y parcialitats y agafá es reparto de consums firmat y tirar lo per terra.

Per avuy ja basta mos limitam a preguntá: ¿Perque tanta pujada a sa classe baixa y tanta baixa a sa classe alta?

Tenen sa paraula tots aquets *fletxendes* representant que no tenen presentació.

UN GALLET RETIRAT

XERRIMADES

España está d'enorabona.

En sa caiguda d'en Romanones España va pes cami de curació, perque, sa veritat, aixó de governá un coix era lo que feya dú sa *mala pata* a n'ets espanyols.

Sols falta per cosa ingrata que mos surti equívocat y es qu'ara mos han nombrat resulti amb mes *mala pata* que s'altre coix desgraciat

De Pollensa reberem dijous un telegrama urgent que deya:

«Capellá penjat un bisbe. Segueix carta y detalls. Corresponsal.»

Pensau, estimats lectos, es nostro trestorn quant lletjirem aquest telegrama que en lo que deya, dava a entendre que se trectava d'un capellá qu'havia assassinat un Bisbe; pero es vespre quant reberem s'ansiosa carta mos tranquilisarem pues aquell telegrama estava fet en broma o sense detalls.

Sa carta des vespre deya:

«Senyó Directó: Lo des telegrama no té importansi, se tracta d'un capellá qu'ha penjat un bisbe.... pero un bisbe de porc. Corresponsal»

Alerta Corresponsal donant notisís de *busto*, perque mos heu dat un susto, amb aixó, casi mortal.

Un transeunte, mos escriu diguent que sap que s'Ajuntament ha uberta una suscripció per cubri es gastos de sas festas de la Victori, pero siguent ell un pobret que no pot contribui amb metalic, se contenta donant un consej per estoviá dobbés a sa Comisió de festas y qu'es:

En lloc d'enviá cinc o sis homós a sa muntanya a serca murta, com fan cad' any, enguany poren estoviá tot aixó, enviant cinc o sis carros a nes carré de la Má, a sa sabataria de «can Nofre» y allá poren carrega de tereñinas y aranyes que tantmateix ja fan nosa, perque pegan per demunt es caps des sabatés, y així tendrán un adorno nou, barato y bestant per adorná tot es poble.

Es dos torts passats per malla, mos contan qu'a nes Cinema Victori s'altre diumenge caigüé un ratoli, per un forat des cel-rras, a demunt es cap d'un espectadó des cine.

Per sant Lluc y sant Bernat vos, President o Clavari, alla dins es necessari un poc més de netedat.

Un bortolá mos suplica de joneyons li publiquem lo que segueix:

Es necessari pegá un crit d'atenció a n'

aquell *solpassé* que vengué a doná es solpás per canostrá; pues perque sa done no tenia es billets de confesá des mascles li digueren mes de dues paraulas *gruxades*.

Si aixó no resulta fals l'heurem d'estrenya de *passos* y dirli qu'en fé solpassos empleigue mes bons modals.

Contentíssims de s'atenció que tengué amb noltros, sa senyora des Governadó, enviantmós una invitació, assitirem a sa velada benéfica qu' havia organizada a nes «Cinema Victori», que resultá un éxit, tant per s'organizada com per tots es qui desarrrollaren es pograma.

Desitjam que resulti lluhida sa segona velada que ja te dita senyora organizada a la «Defensora Sollerense».

Sa Societat «Pro-Patria» dijous també fé una velada amb benefici des socios y familis d'aquests y també forem atentament invitats per sa Junta Directiva.

Agrahim s'atenció y desitjam que no siga sa derrera que pugan fé.

Dins una fonda:

Parroquia:—En nom de Deu; avuy es sa primera vegade que me serveis un bistec tenre.

Mosso:—Recuate mil gotas. ¡Quina equivocació! ¡Jo que l'havia arreglat per l'amo!

Juventut eterna...

...se consigue usant s'AIGO TRIUNFAL POGRESIVA, que garantisen que no conté nitrato de plata ni sustancias nocivas a sa salut.

No embruta sa pell ni taca sa roba.

Preu: 5 pessetas botella

¡Fora cabeis blancs! ¡Viva sa juventud! En venen a Palma: a se perfumeria Inglesa, Cadana 6—Perfumeria Oriental, Quint 1 y 3—Perfumeria de D. Lluc Canals, Brosa 10 y a SOLLE: Jermanas Estades, Plassa Constitució 16 y a sa Perfumeria Artística, Lluna 5 y a totas sas pricipals perfumerias d'España.

¡¡Qui torna en sos cabeis blancs es perque voll!!

III

Tothom que vé a Sólle se queda admirat de veura lo pintoresc d'aqueste ciutat, de s'es atletes maques, de lo cómodo d'es tren, d'es tranvia, en fin, de tot menos de se peacateria.

Pero lo que causa més admiració a n'es esterns que venen es de comprová lo bó y barató que fa es menjá l'amo Andreu Ramon a sa fonda Palmesana, Carré de Corderas número 3.

Alló se diu esmero y economia.

SOLLER-Tip. Moderna de Calatayud y C.^a